

LBRIS

We know
books

Eleftherios G. Eleftheriadis
Psiholog M.Sc.

Împreună

O carte despre căsătorie și relații

Traducere din limba greacă:

Cristian Spătărelu

EDITURA EGUMENIȚA

2024

Cuprins

În loc de prolog	7
Locuri cunoscute	9
Inconsecvența, acest dezastru	15
De ce se căsătoresc oamenii	19
În deșert	24
Când este timpul potrivit?	26
Relația este libertate	29
Există condiții?	32
Cele patru puncte	35
Cel mai bun sfat pe care l-am primit vreodată	37
Mari așteptări	41
Sodoma și Gomora	44
Cele două pietre	48
Și ce este iubirea?	50
De ce să mă străduiesc doar eu?	51
Până când?	54
Căsătoria ucide erosul	56
Căsnicia este liman	59
Nu-i suficientă doar iubirea	62

Ți-ai legat măgarul	65
Așa sunt eu și gata	68
Tuturor în afară de familia noastră	70
Ale tale sunt ale mele	72
Nimic nu-i de la sine înțeles	74
Oricine se crede deștept... ..	76
Stropirea zilnică a relației	80
Timp pentru voi doi	82
Spațiu pentru voi doi	86
E nevoie însă și de maniere	88
Erotismul într-o relație	90
Prietenul meu, părintele Gheorghis	92
Trebuie să te odihnești	94
Suflarea brizei răcoroase	96
Problemele din familie	99
Papucii	101
Unchiul Giotis	104
Dacă mai întâi nu ne înțelegem noi doi... ..	106
Afară bate vântul	108
A treia persoană în relație	109
Trecute și uitate	115
Cârtirea este blestem	117
Căsătoria și despărțirea	118

Cuvântul pe care nu trebuie să-l rostești niciodată	121
Cele trei tipuri de maltratare	124
Oamenii manipulatori	126
Sindromul Stockholm	130
Ce număr porți la pantofi?	132
Vreau, pot și iert	133
Să ai grijă de tine	135
În loc de epilog	138

Distribuție:
S.C. Egumenița S.R.L.
 tel./fax: 0236-326.730
 e-mail : editura@egumenita.ro
www.egumenita.ro

În loc de prolog

Toate sunt relații.

Inițial, acesta voiam să fie titlul cărții pe care o ții în mână, dar au tăbărât toți pe mine...¹.

„Bine, Lefteris... dar ajunge. E exagerat. Există atâtea titluri. Găsește ceva nou...”.

Astfel, am schimbat titlul.

Însă pot începe prologul meu așa cum îmi place.

Așadar toate sunt relații.

Sau, cel puțin, toate se fac pentru relații. Toate ajung să fie pentru relații.

Odată, părintele Filothei Faros a fost întrebat: „Care este cel mai important lucru în viață?”, și acela a răspuns: „Relațiile...”.

Și cu toate că în multe lucruri avem păreri diferite, cred că acest răspuns este un mare adevăr.

Relațiile sunt cel mai important lucru în viață.

Relația noastră cu Dumnezeu și relația cu semenii noștri.

Și cu cât mai repede înțelegem asta, cu atât mai frumoasă ne va deveni viața.

Pentru că știi...

Ne preocupăm de toate... De muncă, de familie, de alergături, de distracții, și-i lăsăm pe locul doi pe

¹ La Editura Psihogios a fost publicată cartea *Toate sunt gânduri* (Ολα είναι σκέψεις), tradusă la Editura Egumenița, 2023.

oamenii dragi nouă – pe părinți, pe frați, pe bunicii noștri, pe prieteni, pe copii... Îl lăsăm pe locul doi pe Dumnezeu.

Îl lăsăm pe locul doi pe tovarășul nostru de viață.

Cu una dintre aceste relații se ocupă cartea aceasta.

Relația noastră cu cealaltă persoană. Cu jumăta-tea noastră.

Relația cu soțul sau soția, cu tovarășul nostru de viață...

Nu știu dacă ai citit vreo altă carte de-a mea.

Dacă da, atunci știi că în fiecare dintre acestea se îmbrățișează trei lucruri: psihologia, Tradiția ortodoxă și experiența.

Dacă n-ai citit, îți spun acum ca să știi.

Unora asta le place. O întâmpină cu entuziasm.

Altora nu le place.

Oricum ar fi, sper ca, citind paginile ce urmează, ceva bun să scoți din ele.

Îți doresc lectură plăcută și cele pe care le citești să te mulțumească!

Multă putere în luptă și Maica Domnului să fie cu noi!

*Eleftherios G. Eleftheriadis,
Sidirokastro, Serres, Macedonia,
Mai, 2023*

Locuri cunoscute

Mănăstirea Pantocrator.

Sfântul Munte.

Pentru încă o dată, în locuri cunoscute.

E trecut de miezul nopții. Pretutindeni în jurul meu întuneric.

Stând în pronaosul bisericii, văd câteva lumânări pâlpâind la icoana Maicii noastre. Lângă ele, o icoană simplă de lemn a lui Hristos: „Cunoscătorul inimilor”.

De fiecare dată când mă aplec să sărut această icoană, simt că citește în mine. Că mă trece printr-o radiografie.

Și n-o să ți-o ascund. Nu.

Simt și o rușine privind icoana... Mă apropii de ea și-mi vine să-i spun în șoaptă: „Iartă-mă, Hristoase al meu. Iartă-mă... Și dacă eu nu-mi amintesc toate greșelile mele, Tu sigur le știi”.

În biserică, Părinții citesc Ceasurile. Citesc, psalmodiază, totul cu voce joasă. Aproape murmurat. Cu greu îmi dau seama în ce loc al slujbei se află.

Așa cum stau, văd în fața mea doi-trei părinți, călugări, afundați în stranele lor. Astfel, cu rasele lor, îmbrăcați în negru, doar capetele le poți distinge. Doar capetele și mâinile lor care învârt niște metaniere de o sută de noduri vechi, tocite...

Știi ce simbolizează stranele din biserică?

Mormintele noastre.

Mormintele, în care la un moment dat cu toții vom intra.

Și Biserica noastră le-a așezat în locașurile de cult pentru ca toți oamenii să aibă „aducerea-aminte de moarte”.

Ca să ne amintim că, mai devreme sau mai târziu, vom pleca din lumea aceasta zadarnică.

Desigur, viața nu se sfârșește.

Nu.

Ne punem paltonul în cui și trecem în camera alăturată.

Asta facem.

Ne punem în cui paltonul nostru trupesc și trecem alături.

Până ce vom fi iarăși toți împreună.

Până ce va veni ceasul acela...

Îmi aștept rândul răbdător, pentru a ajunge la locul spovedaniei.

Un mic baldachin de lemn, în stânga intrării, în biserică. Atât de simplu construit, pe care cineva l-ar putea lua ușor drept magazie.

Astăzi nu spovedește părintele Nichita. De fiecare dată când merg în Sfântul Munte, caut să-l întâlnesc. Pentru mine este și prieten și părinte...

Astăzi este părintele Epifanie. Proegumenul mănăstirii. E vorba de cel care se află după egumen în rang.

Are faima de om aspru.

Eu cred că puțin se preface că e așa. Pentru a evita multele vorbe de laudă... Și inima acestuia este ca a unui copilaș. Și a acestuia, ca și a tuturor celorlalți.

Cei mai mulți Părinți, cu cât trece timpul, devin precum copilașii. În loc să se întărească, se înmoaie.

Cei mai mulți Părinți, cu cât trece timpul, se comportă ca și când n-ar mai avea voia lor. „Orice spune Gheronda...”, zic ei, și se lasă în voia lui Dumnezeu...

Ca să spun adevărul, toate acestea mai demult mi se păreau ciudate.

Ce însemna „orice spune Gheronda?”. Ditamai bărbații și nu știu ce trebuie să facă?

Îmi amintesc când l-am întâlnit prima oară pe prietenul meu, Prodromos, care era pe atunci monah începător. Acum vreo zece ani. Ieșise din mănăstirea Pantocrator, împreună cu părintele Gavriil, și veniseră la Akritohori. Lângă Sidirokastro, la mănăstirea Sfântul Ioan Botezătorul. Frumoasă mănăstire. Dacă n-ai vizitat-o niciodată, pune-o în programul tău. Cu adevărat merită. Are o măreție bizantină... de parcă din măruntaiele ei ar ieși duhul bizantin. Umbli prin ea și simți că deodată îi vei întâlni pe Focas, pe Cantacuzino, pe Tsimiski, pe vreunul din dinastia imperială macedoneană...

Am mers așadar și eu acolo, să-l văd pe prietenul meu. Nu ne mai puteam despărți. Nu mai vorbiseram de aproape un an. De când hotărâse să se ducă și să se îmbrace în negru.

Nu mi-a venit să merg să-l văd mai devreme în Sfântul Munte.

Luase o mare hotărâre pentru viața lui și nu voiam, cel puțin pe cât era cu putință, să-l influențez în vreun fel.

De curând i-am spus asta... Pe balconul mănăstirii, pe când se însera și priveam marea.

– N-am venit să te văd mai devreme, frate, fiindcă voiam să te statornicești aici...

N-a vorbit. Doar a dat din cap și a zâmbit.

Făcusem bine, greșit, nu știu.

Dumnezeu știe.

Oricum ar fi...

Ne-am întâlnit așadar atunci pentru prima oară după mult timp și, după ce ne-am îmbrățișat – eu eram gata să plâng de emoție –, l-am întrebat:

– Ia spune-mi acum, prietene. După ce termini aici, ce program ai?

– Nu știu, mi-a răspuns. Orice va spune Gheronda.

Am rămas puțin privindu-l ca pe un prost.

Nu înțelegeam ce vrea să spună.

– Adică?

– Lefteri, mi-a spus, noi, monahii, pentru asta luptăm. Să tăiem voia noastră. Și astfel, în chip voluntar, s-o supunem părintelui nostru duhovnicesc.

A făcut o pauză.

– Așa și tu. Așa și tu trebuie să-ți supui cu totul voia ta de dragul soției tale. Să supui voia ta voii lui Popi.

Asta mi-a spus atunci...

Am mai vorbit puțin și, după ce ne-am îmbrățișat din nou strâns, ne-am luat rămas bun și fiecare am plecat la metania noastră.

Așa numesc monahii din Sfântul Munte îndatoririle lor. „Metania noastră”.

Asta mi-a spus atunci prietenul meu, monahul începător.

Să mă supun în chip voluntar voii soției mele.

Asta se străduiesc și Părinții și cu cât trece timpul devin din ce în ce mai simpli. Își înăbușă voia lor. Se supun de bună voie.

Gândindu-mă la una și la alta, mi-a venit rândul să mă spovedesc.

Pe cât de simplu era pe dinafară locul de spovedanie, la fel de simplu era și pe dinăuntru.

Două scaune de lemn, o măsuță cu Evanghelia pe ea, un patrafir și o icoană a lui Hristos în fața căreia ardea o candelă. Nimic altceva.

Am luat binecuvântarea și m-am așezat să spun ceea ce aveam pe suflet.

Cu puțin înainte de a mă ridica să-mi citească rugăciunea de iertare, părintele Epifanie m-a întrebat pe un ton puțin aspru:

– Ia spune-mi, Lfteris... Cu soția ta cum o duci?

– E, totul e-n regulă. Suntem acolo. Cu cele bune și rele ale noastre...

– Ai grijă de ea?

– Am grijă, i-am răspuns... Am grijă pe cât pot.

A luat o privire foarte severă și mi-a spus:

– Îți pun canon, canon de care nu te poate dezlega nimeni niciodată, nici alt duhovnic, nici alt preot, nimeni niciodată: *s-o iubești*. Îți pun canon *s-o iubești* și să ai grijă de ea mai mult decât orice... Îți pun canon și te leg. Vino acum să-ți citesc rugăciunea și apoi să te împărtășești.

Am ieșit de la spovedanie puțin tulburat.

Ce canon e ăsta? mă gândeam. Adică trebuie să mă îngrijorez? Și dacă voi călca acest canon? Ce-o să mi se întâmple? Va veni cineva să mă pedepsească? Și dacă mă despart de soția mea? Și dacă se desparte ea de mine? Ce-o să se întâmple?

Pierdut în astfel de gânduri, mă dusei să stau în spatele corului din stânga al bisericii.

Acolo.

În locul meu preferat.

De unde în față o poți vedea pe Stăpâna mănăstirii.

Pe Maica Domnului „Gherondissa”, cum îți zâmbește.

Am rămas privind-o mult timp.

M-am liniștit.

Gândurile mi s-au risipit, mintea mi s-a liniștit, mi s-au liniștit și măruntaiele.

Mi-am amintit căsătoria noastră.

Ceasul Tainei...

Ceea ce mi-a spus părintele Epifanie nu era altceva decât reîmprospătarea memoriei.

O reîmprospătare a „jurământului” pe care eu însumi l-am dat.

Eu am stat în fața lui Dumnezeu și eu l-am cerut să-mi binecuvânteze alegerea pe care am făcut-o. Eu am ales-o pe Popi ca soție a mea.

Iar ea m-a ales ca soț al ei.

Părintele Epifanie nu mi-a spus nimic altceva decât să fiu consecvent.

Să fiu consecvent față de alegerea mea.

Inconsecvența, acest dezastru

Am scris și într-o carte a mea precedentă la un moment dat: „*Mai bine un păcătos consecvent, decât un om bun care nu-și asumă răspunderea*”.

Noi, oamenii, astăzi suferim.

Suferim din cauza inconsecvenței noastre. Suferim din cauza fricii de responsabilitate. Suferim din cauza faptului că nu ne luăm viața în serios. Nu ne luăm viața în propriile mâini.

Și stăm așa, dărâmați, și zilele trec.

Și stăm așa, dărâmați, și așteptăm să se schimbe ceva în chip magic.

Și atunci când în toate evenimentele din viața noastră ne purtăm cu frică de responsabilitate, așa ne vom purta și în relațiile noastre de dragoste.

Câteva vorbe mi-a spus părintele Epifanie la spovedanie și imediat m-am înmuiat. Imediat m-am tulburat. M-am speriat în fața acelu „pentru totdeauna”.

Ce este aceasta?

Semnul inconsecvenței. Semnul fricii de responsabilitate. M-am speriat de povara pe care am simțit-o în spate...

Toate acestea sunt un dezastru în epoca noastră. Oamenilor le e teamă să-și asume responsabilitatea și să facă relații.

Le e teamă de angajamente. Le e teamă de răspundere. Le e teamă de „pentru totdeauna”.

„Am timp”, îi auzi spunând. „Să împlinesc mai întâi patruzeci de ani”.

Și timpul trece, iar după aceea vor găsi altă justificare, temându-se ca nu cumva să facă vreun angajament.

Bărbați de doi metri care nu vor să se desprindă de mama lor.

Ditamai femeile care nu vor să-și strice confortul.

Nu-i vorba de vreo temă socială, nici de satisfacerea vreunei idei speciale, care le cere oamenilor să lege relații.

E ceva mai adânc.

E vorba de responsabilitate față de viața însăși.

Are de-a face cu scopul existenței.

Îi e frică să se angajeze celui care nu știe încotro merge. Celui care nu știe din ce motiv trăiește. Celui care nu știe care este menirea lui.

Prin urmare ce face?

Se ascunde. Se bagă ca struțul cu capul în nisip.

Și aleargă după confort, după plăcere, după puțină strădanie, doar cât să treacă zilele.

Dacă n-ar exista moartea, ți-aș spune că-i în regulă, e și aceasta o abordare.

Însă ținând cont că oamenii mor, situația amintește de acea legendă a lui Esop cu greierul și furnica, unde toată vara greierul cânta și se lăfăia, pe când furnica se pregătea de iarnă.

Greierul trăia în confort, fără să-și asume răspunderea de ceva.

Furnica își asuma responsabilitatea și era consecventă.